

Enonkosken kunta
enonkosken.kunta@enonkoski.fi

Lausuntopyyntönnä 2.6.2025

Lausunto Enonkosken kunnan vesi- ja viemärlaitoksen toiminta-alue-esityksestä

Enonkosken kunta on pyytänyt Etelä-Savon ELY-keskukselta lausuntoa vesi- ja viemärlaitoksensa (jatkossa laitos) toiminta-alue-esityksestä. Laitoksen nykyinen toiminta-alue on vahvistettu 19.5.2014. Nykyinen toiminta-alue sisältää yhtenäiset vesijohto- ja jätevesiviemäriverkoston alueet.

Kunnan esityksen mukaan nykyinen toiminta-alue on tarkoitus jakaa 1- ja 2-alueisiin. Esitetyllä 1-alueella laitos vastaisi jatkossakin kiinteistöjen talousveden jakelupalvelusta sekä jätevesiviemäröintipalvelusta ja kiinteistöjen jätevesien käsittelystä. Esitetyllä 2-alueella laitos vastaisi jatkossa pelkästään kiinteistöjen talousveden jakelupalvelujen tarjoamisesta.

Kunta on lähestynyt asiassa esitetyn 2-alueen kiinteistönomistajia ja -haltijoita ja tarjonnut mahdollisuuden antaa asiasta kirjalliset mielipiteet. Alueen asukailta kartoitetaan samassa yhteydessä myös tiedot nykyisistä käytössä olevista jätevesijärjestelmistä sekä tiedustellaan sitovaa liittymishalukkuutta laitoksen verkostoihin. Mielipiteet ja tiedot otetaan huomioon asian päätöksenteon yhteydessä.

Kunta perustelee toiminta-alueen muutosesitystään laitoksen heikolla taloudellisella tilanteella, vesihuollon toimintaympäristössä tapahtuvilla negatiivisilla muutoksilla, jätevesiviemäriin rakentamisesta aiheutuvilla kokonaiskustannuksilla ja palvelun kannattomuudella (uusien liittymäärien vähäisyys) sekä sillä, että alue ei sijoitu asemakaavoitetulle alueelle eikä YKR-taajama-alueeseen. Lisäksi kunta perustelee esitystään sillä, että laitoksella ei ole mahdollisuuksia huolehtia nykyisellä toiminta-alueellaan vesihuollosta taloudellisesti ja asianmukaisesti vesihuoltolain 7 §:n mukaisesti. Nykyisellä toiminta-alueella vesihuollon maksut eivät muodostuisi kohtuullisiksi ja tasapuolisiksi.

Etelä-Savon ELY-keskuksen Vesihuoltopalvelut-yksikön lausunto

ELY-keskus katsoo, että kunnan muutosesitys on tarkoituksenmukainen ja hyvin perusteltu. Esitys kattaa 1-alueen osalta asemakaava- ja YKR-taajama-alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesijohtoon tai jätevesiviemäriin on tarpeen toteutuneen tai suunnitellun yhdyskuntakehityksen vuoksi. ELY-keskus myös katsoo, käytettävissä olevien tietojen perusteella, että esitetyllä 2-alueella ei täyty vesihuoltolain 6.2 §:n mukainen vesihuollon järjestämisvelvollisuus, jonka mukaan, jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

ELY-keskus pitää tärkeänä, että kunta tarjoaa kiinteistönomistajille ja -haltijoille mahdollisuuden jättää mielipiteen asiassa. ELY-keskus pitää myös tärkeänä, että kunta selvittää ennen toiminta-alueen hyväksymispäätöksen tekoa esitetyn 2-alueen asuinkiinteistöjen terveydensuojelullista (vedenhankinta) ja ympäristönsuojelullista (jätevesien käsittely ja johtaminen) nykytilannetta. Osalle alueen kiinteistönomistajista ja -haltijoista on myös hyvä saattaa tietoon nykyisestä olemassa olevasta vesijohtoverkostoalueesta ja siitä aiheutuvasta liittymisvelvollisuudesta. ELY-keskuksen käsityksen mukaan osa alueen kiinteistöistä on jo liittynyt laitoksen vesijohtoverkostoon.

Lisäksi ELY-keskus pitää tärkeänä, että kunta tuo tiedoksi 2-alueen kiinteistönomistajille ja -haltijoille erilaisia vaihtoehtoisia kiinteistökohtaisia jätevesien toteutus- ja käsittelyratkaisuja, niin herkkien vesistö- ja ranta-alueiden (Rajajoen alue ja Sahalammen ranta-alue) osalta kuin muiden alueiden osalta. ELY-keskus perustelee näkemystään sillä, että kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on voinut mahdollisesti aikaisemmin (2014–2025) myöntää alueen kiinteistöille määräaikaista tai toistaiseksi voimassa olevia vapautuksia olla ryhtymättä kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien saneeraustoimenpiteisiin. Näissä tilanteissa on mahdollisten liittämismvapautusten perusteena voinut olla kiinteistöjen sijoittuminen laitoksen toiminta-alueeseen ja samalla jätevesiviemäriverkoston alueeseen sekä kiinteistöjen tuleva liittäminen alueelle toteutettavaan jätevesiviemäriverkostoon.

Toiminta-alue, toiminta-aluearajaus ja ajantasaisuus

Kunnan esityksessä on toiminta-alue eritelty erillisiksi 1- ja 2 alueiksi. ELY-keskus muistuttaa, että laitoksella on vain yksi toiminta-alue, jolla on

13.06.2025

esitetty vesijohto- ja/tai jätevesiviemäriverkoston alueet. Lisäksi ELY-keskus muistuttaa, että laitoksen toiminta-alueetta ei voi esittää ja jakaa ”varsinaiseen” toiminta-alueeseen eikä ”ei varsinaiseen” toiminta-alueeseen. Vesihuoltolaki ei tunnista em. määritelmiä. Toiminta-alueen karttaesityksessä tulee selkeästi esittää kaikki alueet, jotka sisältyvät laitoksen vesijohtoverkoston ja/tai vesijohto- ja jätevesiviemäriverkoston alueisiin.

ELY-keskus muistuttaa, että kunnan tulee varmistua, että laitoksen toiminta-aluearajaus noudattaa kiinteistö- ja vesistöaluearajoja. ELY-keskus katsoo, että esityksen liitekartoissa esitettyä toiminta-aluearajasta tulee muuttaa ennen hyväksymispäätöksen tekoa niin, että rajausta noudattaa kiinteistö- ja vesistöaluearajoja. Toiminta-aluearajauksen esittämistä esimerkiksi vesistössä tulee välttää. Kiinteistö- ja vesistöaluearajoja noudattava rajaustapa varmistaa kiinteistön omistajien ja -haltijoiden oikeusturvaa, kykyä arvioida luotettavasti sijoittumistaan toiminta-alueeseen ja liittymisvelvollisuuttaan. Lisäksi rajaustapa estää epäselviä käytännön ja lainsäädännön tulkintatilanteita niin laitostyössä kuin valvontaviranomaistyössä.

ELY-keskus pyytää kuntaa toimittamaan toiminta-alueen hyväksymispäätöksen tiedoksi Etelä-Savon ELY-keskuksen kirjaamoon: kirjaamo.etela-savo@ely-keskus.fi

Lisäksi ELY-keskus muistuttaa kuntaa toimittamaan kartan, jossa on esitetty toiminta-alue, sillä sijaitsevat taajamat sekä vesijohto- ja jätevesiviemäriverkoston piiriin saatettavat alueet yleisesti saatavilla olevaan tietoverkkoon (esim. kunnan tai vesihuoltolaitoksen www-sivuille).

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt vesitalousasiantuntija Markus Tirkkonen ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Timo Virola.

Tiedoksi

Otto Häkkinen, Enonkosken kunta
Tiina Munck, Itä-Savon ympäristöterveydenhuolto

Tämä asiakirja ESAELY/161/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAELY/161/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Tirkkonen Markus 13.06.2025 13:19

Ratkaisija Virola Timo 13.06.2025 13:20